

VPRAŠANJE PASSAIŠKE TEKSTILNE STAVKE SE ZOPET VRNE V WASHINGTON

Frank Walsh je o tem obvestil senatorja La Folletta. — Njegova resolucija za preiskavo tekstilne industrije v Passaicu še ni rešena pred senatom.

Washington, D. C. — Frank P. Walsh, prostovoljni odvetnik passaiških tekstilnih stavkarjev, je obvestil senatorja La Folletta, da se vrne v Washington in predloži znova vprašanje tekstilne stavke v Passaicu v rešitev. La Follettova resolucija, ki zahteva preiskavo stavke, je še vedno pred senatom.

Tekstilni tovarnarji so bili pred mesecem dni v svoji izjavi zelo nepošteni, ko so rekli, da žele preiskavo od strani kongresa. To dejstvo so dokazali senatorji, ki so delavstvu nasprotni in ki so v večini v senatnem odseku. Ti senatorji so proti vsaki akciji.

Ko pride zadeva zopet pred senatni odsek, bodo na delavski strani stali senatorji La Folletta, Wheeler in Reed iz Missourija. Na nasprotni strani pa bodo senatorji McKinley, predsednik odseka, Edwards, Tyson, Metcalf, McLean, Weller in McNary. Ko protidelavska skupina zma-

ga, zanese delavska skupina boj v senat. Borah jim je obljubil, da se jim pridruži, Norris, Howell in drugi napredni senatorji ga bodo pa posnemali. Walshova naloga je ta, da v Washingtonu spravi zopet to vprašanje na dnevni red.

Ako se odsekova večina izreče, da ne mara uvesti preiskave, tedaj bo senator Sheppard iz Texasa predložil svojo resolucijo, ki zahteva preiskavo tekstilne in kovinske industrije v splošnem. Ta resolucija je že pred odsekom za delo in poduk. Temu odseku predseduje senator Phipps.

Sheppardovo resolucijo podpirata delavski strokovni organizaciji jeklarskih in tekstilnih delavcev. Predsedniki teh delavskih organizacij so obljubili, da pridejo v Washington kot pride. Benjamin C. Marsh, tajnik Ljudske lige za rekonstrukcijo, je podal izjavo, v kateri pravi, da delavci prejema v vseh industrijah, ki uživajo visoko colniško zaščito, zelo nizke mezde. V dokaz je navedel tudi številke, tako, da tovarnarji ne morejo trditi, da Marsh govori samo tje-

vendan in brez dokazov.

V Illinoisu in New Yorku poslabšano delavske razmere

Tako se glase poročila brezplačnih posredovalnic za delo. — Povprečna mezda se je nekoliko povišala v Illinoisu.

Chicago, Ill. — Število tovarniških delavcev v državi Illinois se je znižalo za tri desetinke odstotka v mesecu aprilu. Tako poročila državni delavski departament. Ampak ta izguba v tovarniškem zaposlenju se je nadomestila s pridobitvami v industrijah za javne potrebe in konstrukcijo. Poročila brezplačnih posredovalnic za delo izkazujejo, da je vprašalo za sto razpisanih služb 129 oseb, v mesecu marcu 143 oseb, v mesecu aprilu leta 1925 pa tudi 143 oseb, v mesecu aprilu leta 1924 pa le 136 oseb. Letos je v mesecu aprilu zaposlenih za štiri odstotke več oseb kot v mesecu aprilu lanskega leta.

Povprečna mezda tovarniškega delavca je znašala letos \$28.87, lani v mesecu aprilu \$27.61 in predlanskim \$27.61.

V državi New York je bilo letos v mesecu aprilu zaposlenih dva odstotka manj tovarniških delavcev kot lani ob tem času. Tako poročila državni industrijski komisar.

MOČAN SKLAD ZA PORAZ BROOKHARTA

Brookhart kandidira proti starogardniku Cumminsu. — Ta ima podporo iz Bele hiše za sabo. — Brookhartu bodo pomagali napredni elementi.

Washington, D. C. — Dne 7. junija se vrše v državi Iowa primarne volitve. Iz New Yorka so došle sem vesti, da se nabira močan volilni sklad za podporo senatorja Cumminsa, starogardnika. Njega podpira Bela hiša, ali proti njemu kandidira pa Brookhart.

Senatorji Norris, La Folletta, Shipstead, Howell in Frazier so obljubili Brookhartu, da gredo v Iowo in mu pomagajo. Cumminsu je na razpolago vsa republikanska politična mašina. Volilni boj bo eden izmed najhujših, kar jih je bilo zdaj v državi. Podporniki administracije se trudijo prepričati farmerje, da je Coolidge najmodrejši človek in prijatelj farmerjev, ker ima Brookhart največjo oporo pri farmerjih. Z Brookhartom so tudi železničarji.

Železničarji bodo izdali izredno izdajo svojega strokovnega glasila "Labor". V tej številki bo povedano, zakaj železničarji potrebujejo, da se Brookhart zopet vrne v senat.

Senator Nye je zasedel senatni sedež za pokojnim senatorjem Laddom pred nekaj meseci. V tem času se je pokazal tipičen član Neustrankarske lige. V vseh zadevah je glasoval s senatorjem Norrisom in La Follettom. Žitni spekulantje, bankirji in železniški interesi so apelirali na finančne sile na vzhodu, da jih rešijo pred nominacijo in izvolitvijo Nya v tem letu.

Anglijo še vedno hči v industrijski krizi

Železniški promet je omejen valed pomanjkanja premoga. Rudarji odločijo danes, če sprejmejo Baldwinove pogoje ali ne.

London, 19. maja. — Udarec generalne stavke in stavke rudarjev še vedno zelo boli Anglijo. Normalnega položaja še ni. Železničarji so se sicer vrnili na delo, toda kompanije še niso upešale popolnega obrata; izgovarjajo se, da jim manjka premoga. Železniški promet je zelo nereden in to velja tudi za tramvaj, podzemsko železnico v Londonu ter za večino industrij.

Rudarji imajo jutri konferenco, na kateri odločijo, če sprejmejo pogoje, katere je dal premier Baldwin voditeljem generalne stavke zadnji teden in na podlagi katerih so voditelji končali štrajk.

MUSLIMANSKI MODERNISTIČNI VODJA IZKLUČEN.

Kairo Egipt. 19. maja. — V islamu se je pojavil konflikt, ki je sličen onemu med fundamentalisti in modernisti v Ameriki. Dr. Taha Hussein, slepi arabski učenik in liberalce, je bil te dni izključen z univerze v El Azharu, kjer je sedež mohamedanskega konservatizma. Dr. Hussein je bil spoznan krivim, da uči "krivo vero", ker je izjavil v svoji knjigi, da "kaaba" ali svetni črni kamen v Mekki ni nikdar padel z nebes kakor trdi koran in da so bile svete muslimanske pesmi spisane dolgo časa potem, ko je bil prerok Mohamed že mrtev. Dr. Hussein je izlamski teolog in spisal je mnogo knjig, v katerih kritizira absurdnosti v koranu, ki jih imajo pravoverni muslimani za sveto resnico. Za kaznen se sme več učiti na omenjeni univerzi.

GLEDE MORNARIŠKEGA PRORAČUNA SE JE DOSEGLA KOMPROMIS.

Washington, D. C. — Zbornica je sprejela s 306 glasovi proti 85 kompromisno konferenčno poročilo o mornariškem proračunu. Po tem kompromisu prizna kongresna zbornica, da šteje moštvo mornarice 82,500 mož. Ona je predlagala, da ostane pri 82,000 mož, medtem ko je zvezni senat predlagal, da se moštvo poviša na 83,000. Senat je dosegel polovico svojih zahtev, radi katerih je bil v protislovju z zborničnimi predlogi.

Razoroževalci v Ženevi govornarčijo

Prva seja preliminarne konference je potekla v govornih in lepih željah.

Zeneva, 19. maja. — Na večerajnji otvoritveni seji razorožitvene pripravljalne konference pod avspicijami lige narodov so bili sami govori na dnevnem redu. Največ pozornosti je obudil ameriški delegat Hugh S. Gibson, ki je priporočil zborovalcem, naj predvsem poskušajo s pokrajinskimi razoroževanjem, kajti načrt, ki bi veljal hkratu za ves svet, je danes še nemogoč. Amerika bo rada pomagala, toda ne bo se vtikala v akcije evropskega razoroževanja. Amerika bo pozdravila vsak korak za nadaljno omejitev konkurenčne gradnje bojnih ladij.

Angleški delegat Robert Cecil je tudi govoril o "omejitvi", ne pa o popolnem razoroženju. Paul Boncour, zastopajoč Francijo, je dejal, da morajo evropski narodi prej imeti garancije, predno oddajo orožje. Grof Bernstorff, nemški delegat, je apeliral za zmanjšanje oboroženih sil.

Vojna v Maroku

Rifjanci ubili sto španskih legionarjev.

Tangier, Maroko, 19. maja. — Več ko sto mož-španake tujske legije je bilo zadnje dni ubitih v boju z Rifjanci v Rio Martinu blizu Tetuana. Druga partija Špancev, broječa 360 mož, je bila ujeta in deloma pobita.

S francoske fronte poročajo, da ondotne operacije so omejene na metanje bomb iz zraka, dočim vojski grade nove ceste.

Frank še vedno pada

Pariz, 19. maja. — Vrednost franka je večeraj padla v nove nižine. Sinoči, ko je borza zaprla vrata, je bil kvotiran 35.33 napram dolarju. (V New Yorku je bila vrednost francoskega franka v torek nekaj več kot dva centa.)

AMERIŠKA TRGOVSKA ZBORNICA ŠE VEDNO BLOKIRA RUSIJO

To pokazuje njena resolucija, ki jo je sprejela na svojem štirinajstem letnem zborovanju.

Washington, D. C. — V zaključnem zasedanju svojega štirinajstega letnega zborovanja je trgovska zbornica Združenih držav sprejela resolucijo, ki pove jasno, da je ona še vedno za politično blokado sovjetske Unije.

Resolucija pravi, da zbornica odobrava pozicijo, ki jo je zavzela ameriška vlada glede priznanja Rusije, in da jo bo odobraval naprej, dokler sovjetska Rusija ne da dovoljne garancije, da bo vzdrževala mednarodne stike v soglasju s priznanim standardom, ki nosi znake, da ima namen izravnati krivice iz preteklosti.

Nato resolucija pripoveduje, da ima Rusija res velike naravne

HALLER OPUSTIL OFENZIVO PROTI VARŠAVI

Iz Londona javljajo, da je razpustil svoje čete. Pilsudski pa ima druge težave. Socialisti in komunisti so proti njemu.

Pariz, 19. maja. — "Echo de Paris" je danes prejel od svojega poročevalca v Poznanju depešo, ki se glasi, da Haller še ni opustil načrta za oboroženo kampanjo proti Pilsudskemu. Haller se je pobahal, da ima 25,000 mož na razpolago in to da zadostuje za reokupacijo Varšave. Poročilo se dalje glasi, da so novi krvavi boji izbruhnili v Varšavi.

Nasprotno poročajo iz Varšave, da je tamkaj popolni mir. Ravnotako je mir po vsej Poljski, razen v Poznanju, kjer pa bo opozicija potlačena v par dneh, ako se zlepa ne poda.

London, 19. maja. — Angleški zunanji urad je bil informiran, da je general Haller, poveljnik poljskih čet v Poznanju, opustil namravano kampanjo proti Pilsudskijevi rebelni vladi, ki se je udrila v Varšavi. Haller je razpustil svoje čete in jih poslal domov rekoč, da je zdaj preporno misliti na zmago.

V Londonu pričakujejo, da bo grof Skrzynski, bivši premijer, izvoljen predsednikom, kadar bo narodna skupščina volila naslednika Wojciechowskemu, ki je odstopil pod pritiskom vstaje. Narodno skupščino tvorita obe zbornici poljskega sejma (parlament).

Berlin, 19. maja. — Iz Poznanja javljajo, da je podmaršal Leo Plucienski na čelu gibanja za strmoglavljenje Pilsudskijevega režima. Plucienski izjavlja, da ima na razpolago dovolj vojaštva za kontrapuč.

Varšava, 19. maja. — Maršal Pilsudski, ki je pred enim tednom s naglim vojaškim pučem sunil poljsko vlado iz sedla in ustanovil drugo vlado, je danes v novi kaši. Zaenkrat mu še ne preti nobena resna nevarnost od nasprotnih generalov, groze pa mu ekstremisti na desni in levi. Prvi so proti njemu, ker noče o-

klicati diktature po vzoru fašizma v Italiji, in drugi mu obračajo hrbet, ker noče razpustiti parlamenta in razpisati novih volitev, kakor je obljubil.

Socialisti in komunisti obojaajo Pilsudskega, ker nima nobenega ekonomskega programa za delavce. Novi zunanji minister Zaleski je dejal sinoči v intervjuju, da je Pilsudski liberalni demokrat in kot tak bo skušal obdržati parlamentarno vlado.

Včeraj je bil v Varšavi pogreb naslednjih artev revolucije. Pokopali so v dolgem jarku okrog 200 vojakov z velikimi verskimi in vojaškimi ceremonijami.

Tornado v okolici Chicago

Ploha z viharjem in točo naredila steno škodo. Poštni letalec ubit.

Chicago. — V torek popoldne je prihrumel nad Chicago in okolico vihar z nalivom dežja, ki je naredil ogromno škodo in povzročil smrt poštnega letalca. V predmestju Harveyju je vihar narasel v mali tornado, ki je podri več hiš in v splošnem naredil okrog \$300,000 škodo. V mestu samem se je izlila ploha, ki je poplavila kleti in začelno ispremenila ulice v reke. Ulični promet je bil paraliziran nekaj ur. V okolici je tudi padala debela toča, ki je pobila šipe na oknih in naredila veliko škodo na vrtovih.

Nevlhta je zadela tudi več drugih mest po severnem in srednjem Illinoisu; kolikor je do zdaj znano, je osem oseb ranjenih. V Harveyju je bila ranjena 18 letna Heloise Scorniah, ki je bila sama v hiši, katero je tornado dvignil s temeljev.

Ponesrečeni poštni letalec je Ross Kirkpatrick, ki je dnevno vodil Fordovo kovinsko letalo "Dearborn Maiden No. 1" med Detroitom in Chicagom. Vihar ga je zanesel proti Argu in tam je tresil letalo ob tla ravno pred Resurrection pokopališčem. Ross Kirkpatrick je običajl s zlojmnim-tilnikom in eroplan je bil docela zvit.

POMORSKI TRANSPORTNI DELAVCI PODPIRAJO STAVKO TEKSTILNIH DELAVCEV.

New Orleans, La. — Unija pomorskih transportnih delavcev v New Orleansu je sprejela resolucijo, v kateri protestira proti policijski brutalnosti, ki jo pokazuje policija v stavki tekstilnih delavcev v Passaicu. Oni naglašajo v resoluciji, da so tovarnarji pričakovali, da se stavkarji hitro udajo, ker se pa to ni zgodilo, so pritisnili na policijo, da zloži stavko s pobijanjem stavkarjev s količji, uporabljanjem plinskih bomb in polivanjem njih šen in otrok z mrzlo vodo itd.

MINNESOTSKE ŽUNE V PLAMENU.

Škora dva tisoč oseb se bojuje proti gozdnim požarom.

St. Paul, Minn. — Veliki gozdni požari so izbruhnili pri Granterju, reki Knife, slapu Manitou, Beaver Meadows, jezeru Moose in Warroadu. Pri gašenju gozdnih požarov je na delu 1,600 do 1,800 oseb. Vsi gozdarji so bili odrejeni v severno Minnesoto, da pomagajo pri gašenju požarov.

Napredna irska vas!

Dublin, 19. maja. — V Irsko vas Glentornan je večeraj prvi prišel avtomobil. Važans je ta dogodek tako iznenadil, da so imeli praznik in hile so okindali z zastavami.

Amundsen je zaključil polarno raziskovanje

"Norge" gre v kose v Nomu. Zračna ladja je prinesla več ko tona ledu v Alasko.

Nome, Alaska, 19. maja. — Roald Amundsen, ki tukaj počiva s svojim moštvom po uspešnem transpolarnem zračnem potovanju, je dejal, da je zdaj zaključena njegova kariera polarnega raziskovanja. Žilavi stari Norvežan, ki je bil na južnem in severnem tečaju, pravi, da zdaj nima več kaj iskati v arktičnih krajih.

Zrakoplov "Norge" zdaj trga v kose v Tellerju, kjer je obsejal. V enem tednu pride parnik iz Seattle, ki odnese razložen dirigible v Združene države. "Norge" je tako pokvarjena, da se ne more niti ganiti z mesta. Zračne ladje se drži več ko tona ledu.

PLETENINARSKI DELAVCI SE ORGANIZIRAJO.

Philadelphia, Pa. — Pleteninarski delavci, ki izdelujejo noževce, izjavljajo, da se v Philadelphiji ne sme prenehati z organizatoričnim delom, dokler ne bodo vsi delavci te stroke organizirani.

Organizirani pleteninarski delavci porabijo ure za obed, da obiščejo svoje tovariše, ki delajo v neorganiziranih delavnicah. Na ta način so organizirali tovarni, v katerih so delavci morali delati pri dveh strojih. Ti tovarni sta bili na najbolj slabem glasu. Nikdar dozdaj še ni bilo v Philadelphiji tako uspešne kampanje.

Pleteninarski delavci se organizirajo v Milwaukeeju in Bontonu, N. J. Veliki shodi se obdržavajo v državah New York in New Jersey. Iz vseh krajev križem Združenih držav prihajajo poročila o uspešni kampanji za organiziranje delavcev, posebno pa delavk.

Grič se je podrl in zasul pet oseb.

Berlin, 19. maja. — Hrib Meuseberg na belgijsko-holandski meji se je večeraj podrl in zasul pet oseb, ki so se zadržale. Nesreča se je zgodila radi tega, ker je bil hrib malone ves votel valed podzemskih predorov, v katerih so redili gobe.

Jugoslovanska vladna kriza je končana

Uzunovičev kabinet je ostal na krmilu, če nihče drugi noče iti v vlado.

London, 19. maja. — Brzjavna vest iz Beograda se glasi, da je kabinetna kriza v Jugoslaviji končana. Uzunovičeva vlada je bila renominirana in je ostala na krmilu.

Avijatik aretiran, ker je vrigel psa z letala.

Kansas City. — Waldo Robey, 25 letni učenec v tukajšnji avijatiški šoli, je bil 18. t. m. aretiran na obtožbo, da je vzel s seboj v zrak psa in ga vrigel na tla, ko je bilo letalo v višini tisoč čevljev.

HOOVER JE ZALJUBLJEN V MASNO PRODUKCIJO

To je zdaj njegov konjiček, katera pridno jaha. — Na biznismane apelira, da naj odpravijo potratu in posilih.

Washington, D. C. — Trgovski tajnik Hoover je na konvenciji ameriške trgovske zbornice poročal, da se masna produkcija razvije do skrajne mere. Dejal je, da večkrat pride do velike fricije med "socialnimi in političnimi instinkti našega ljudstva" in do aplikacije izredno jaknega orodja za produkcijo in distribucijo, toda ta fricija izgineva. Ljudstvo se prilagodi je novim razmeram v industriji.

Povdaril je, da se je delavstvo daleč razvil pri obratovanju strojev do dovršene produkcije.

Zizi izgubila tožbo proti rumunskemu eksarhprincu.

Pariz, 19. maja. — Zizi Lambriño, bivša morganatiška žena prejšnjega rumunskega prestolonaslednika Karola, ki je v Parizu tožila zadnjega, da mora priznati očetovstvo njenega šestletnega sina v svrhu, da bo deček lahko vpisan v pariško šolo s pravim očetovim imenom Hohenzollern, je večeraj izgubila tožbo. Sodnik je dejal, da ni kompetenten soditi o tem vprašanju. Zizi ima še eno tožbo proti Karlu, namreč za 10 milijonov frankov odškodnine. Ta zadeva še ni rešena.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se na vračajo.

Naročnina: Zadinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepaju n. pr. (April 30, 1926) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

NA TISOČE RUDARJEV SE STAVKA NA POLJU MEHKEGA PREMOGA.

Ti rudarji so potrebni podpore.

Stavka rudarjev na antracitnem polju je že zdavnaj končana. S tem pa ni rečeno, da rudarji niso več na stavki in da so se vsi že vrnili na delo. Na polju mehkega premoga v Pennsylvaniji, Zapadni Virginiji in Oklahomi je še na tisoče rudarjev na stavki, ki se bojujejo proti onim premogovniškimi podjetnikom, ki so prelomili jacksonvillsko pogodbo. To pomeni, da so znižali mezde, poslabšali delavne razmere v premogovniških in pričeli svoje premogovnike obratovati s stavkokazi.

Ti rudarji, ki se bojujejo proti besedolomnim premogovniškim baronom, se ne bojujejo samo zase, ampak se bojujejo za vse rudarje, za vse delavce.

Ofenziva podjetnikov za odprto delavnico, to je za znižanje mezde in uničenje delavskih strokovnih organizacij, še ni končana, ampak se še vedno vrši. Podjetniki le niso več tako kričavi, kakor so bili v začetku ofenzive, pa so postali bolj tihi, da ne obračajo pozornosti nase. Način boja je bolj prekanjen in lokav. Ako bi bili premogovniški podjetniki tako glasni in kričavi, kot so bili v začetku boja, bi delavci kmalu tole spoznali. Najprvo se hoče streti organizacijo rudarjev le v nekaterih krajih. Ko se to posreči, prične ofenziva proti vsem rudarjem. In kadar bi bila rudarska organizacija uničena, tedaj pride ofenziva proti organiziranim železničarjem, stavbinskim in drugim delavcem, ki traja tako dolgo, dokler niso uničene vse delavske strokovne organizacije, ali pa znižane mezde.

Tak je namen podjetniške ofenzive, ki še vedno traja proti rudarjem na polju mehkega premoga. Rudarji, ki so v premogovniških na stavki, v katerih so njih lastniki in podjetniki prelomili jacksonvillsko pogodbo, branijo tako rekoč prvo vrsto strelskih jarkov v tem gospodarskem boju. Veliko delavcev se te resnice ne zaveda, kaj ne študira dosti globoko in preudarno poteze podjetnikov in bankirjev proti delavstvu.

Nekateri izmed teh rudarjev so že veliko dalj časa na stavki, kot leto dni. Drugi rudarji so zopet na stavki manj kot leto dni, ker podjetniki iz zgoraj omenjenih taktičnih obzirov ne prelomijo jacksonvillske pogodbe hkratu, ampak ta prelom se vrši po dobro premišljenem načrtu.

Med temi rudarji, ki bijejo boj za vse delavstvo v Ameriki v prvih strelskih jarkih, je pa tudi mnogo Slovencev. Tak dolgoleten boj pa uniči vsakega delavca gospodarsko. Le pomisliti je treba, da so ti rudarji mesece in mesece že na stavki. Pošli so vsi njih prihranki. Nekateri nimajo niti toliko, da bi šli delo iskati kam drugam in tudi zunaj premogovniške industrije. Ali sredstev nimajo, da odputujejo. Drugi so zopet stari in ne morejo dobiti dela v drugih industrijah, pa morajo čakati na mestu, da stavka konča z zmago ali porazom. Naštele bi se lahko še druge primere, ki bi govorile, zakaj se rudarji nahajajo v slabem položaju, pa naj poleg še ene zadostujeta. Glavni vzrok je ta, da rudarji ostanejo v svojih stavkovnih krajih, je zvestoba do delavske stvari. Ako bi rudarji vsi odpotovali, bi se podjetniki smejali v pest. Imeli bi proste roke. Nagnali bi stavkokaze iz vseh krajev skupaj in jih nastanili v hišah, v katerih so preje stanovali organizirani rudarji. Tako bi hitro pomnožili produkcijo premoga s stavkokazi in imeli bi priliko začeti z ofenzivo na celni črti.

Ti rudarji, ki so člani S. N. P. J., se zaradi dolgoletne stavke nahajajo v slabem položaju. V naših pravilih je prepovedano stavkokazstvo. Zato je pa tudi naša dolžnost, da rudarjem, ki so naši člani, še posebej pomagamo vsak po svoji moči. Res je, da gl. odbor skrbi za one, ki so v največji bedi, da plača zanje nasementa in jim od časa do časa da nekaj podpore. To je vse, kar lahko gl. odbor S. N. P. J. zanje stori. Veliko več pa lahko zanje stori članstvo S. N. P. J. Vsak omo lahko iz proste volje daruje po svoji močnatosti. Če se članstvo S. N. P. J. zaveda te naloge, tedaj prav zanesljivo ne postane noben član S. N.

P. J. stavkokaz. Mogoče se bo vzlicetemu naša kakšna izjema, ampak ta izjema le potrdi, da je pravilo pravilno. Resnica je in ostane: Kdor hitro da, dvakrat da! Ne pozabite na rudarje, ki se bojujejo proti podjetnikom, ki so ošabno prelomili jacksonvillsko pogodbo.

SLIKE IZ NASELIN

"Delajmo za korist vsega delavstva!"

Moon Run, Pa.—Ne bom dosti omenjal delavskih razmer v naši premogarski naselbin Moon Run. Je pač tako, kakor je po nekaterih drugih naselbinah v tem okoliščju; seveda vzrok je, ker ne more Pittsburgh Coal Co. dobiti zadostnega števila stavkokazov. Navedem naj, kar sem dobil ustnega poročila.

Naselbina se je več let nazaj imenovala Remington. Predno so farmarji prodali ta svet ali okolice Moon Run Coal družbi, sta dva črna ubila nekoga farmarja pri hotelu, ki stoji blizu te naselbine.

Moon Run Coal Co. je kupila od farmarjev pod pogojem, da od tistega časa, ko je bil farmer ubit, ne smejo delat črnci v tem rovu. Ravnotako je Pittsburgh Coal Co. kupila od prejšnje Moon Run Coal Co. Tako je bila kupljena takratnih farmarjev, da je še sedaj zabranjen črncem v tej naselbini, ki se imenuje Moon Run, da nimajo pravice delati v tem premogokopu. Če kdo veš več o tem, naj sam poroča.

Nekaj slabšega se je zgodilo, še slabše kakor s tistimi črnci, ki stavkokazijo. Amerikanski Slovencev št. 82 se je pripeljal k nemu naših sodrugov, pa menda prav iz Chicago. Takoj nam je bilo jasno, da zdrav človek kaj takega ne piše. Mogoče je umno ali telesno bolan, zato ni zamere, ker takli ljudje vse do prinesejo. Pa še nekaj k temu, kar slišim na lastna ušesa.

Neka stara slovenska ženica se izrazila v McKees Rocks, da dobiva poročila od čikaških "franciškajnarjev", da bo Prosveta propadla. Mogoče je, da njih list propade, to je Amerikanski Slovencev. Prosveta je preveč priljubljena slovenskemu narodu in članstvu S. N. P. J. Prosveta prihaja v vsako slovensko hišo in tudi Proletarec je razširjen v naši naselbini. In je tudi povedala stara ženica, kako jo nadlegujejo franciskajnarji, naj jim daruje nekaj dolarjev za njih lenobo. Izrazila se je: Zakaj franciskajnarji ne delajo, da bi si kruh služili? Ni jim treba samo na fehtariji živeti. Ženica ima prav, da se toliko zaveda. Stara je, in zmučena od težkega dela; zakaj bi ne smela sama uživati na svoja stara leta? Nevarno je stare ljudi eiganiti! To je bil njen izraz. Pred kratkim ji je mož umrl. Pokopati ga je dala po katoliškem obredu in pokopal ji je moža slovenski duhovnik. Za ceremonije je računal nekaj čez tristo dolarjev, pa še veliko kokiši in jajec mu je znoaila v tiati njegov farovž. Vae to ni nič pomagalo pri takih lakomnih gospodih. Tako se je ženica pritoževala pri članih S. N. P. J. Temu je vzrok, ker ljudje ne čitajo naprednih listov, kot je Prosveta in Proletarec, da bi spoznali prefriganco in nasprotnike napredka.

Stopimo vsi v vrste zavednih ljudi, da skupaj delamo iz prepričanja za korist vsega delavstva vseh dežel. To je dolžnost vsakega sotrpina, da se organizira strokovno in politično. Dosti je priljnosti in prostora. Ne odlašajte, ker vaša je naloga kakor naša, da se borimo proti denarni močnatosti. Zahajajte bolj redno na seje soc. klubov in ravnno tako na konferenca klubov in izobraževalne akcije, ki se vršijo od časa do časa po naselbinah po Pennsylvaniji. Pomagajmo našim sodrugom do hitrejšega uspeha. Udeležili sem se pittburške konferenca soc. klubov in tudi izobraževalna akcija je zastopana na konferencah. Tam se slišijo važne stvari, ki so pred nami. Udeležili sem se tudi shoda soc. stranke. Slišal sem razne govornike iz več krajev. Med njimi je tudi bil naš gl. tajnik J. S. Z. Vsi so naglašali, da morajo biti tesnejši stiki med delavstvom, potem pride pravi socializem. Zato napre do zmage!

Na zadnji redni mesečni seji kluba št. 175 J. S. Z. smo aklenili, da prirredimo veselice v Slovenski dvorani v Moon Runu, to je na

29. maja t. l. Veselica se vrši iz razloga, ker je klubova blagajna izčrpana. Treba pa je pri soc. klubu gmetnih in finančnih sredstev za naše organizatorično delo. Vabljeni ste iz Moon Runa in tudi iz drugih naselbin, da nam pomagate in s tem pokazete, da ste za socialistične ideje. Postrežba bo v največje zadovoljstvo. Vse preskrbi izvoljeni odbor. Godba bo igrala pod vodstvom sodruga Jacoba Ambrožiča.

Vstopnina za moške 50c, ženske 25c. Pričetek veselice ob 8. zvečer. Posetite nas 29. maja zvečer.

Vabi odbor. — Butya Lucas.

S. POTA.

Ruthford, Pa. — Ustmeno poročilo rojaka Matevža Bombača iz Ruthforda, Cambria County, Pa., je, kakor poroča tudi Johnstown Tribune z dne 4. maja 1926: "Klatil se je neki slepar, izdajajoč se za Slovence, ali govoril je več jezikov, po okolici Johnstowna, Pa. Govoril je dobro nemško, srbsko, hrvaško in dobro angleško. Pravil je ponekod, da je v Ameriki rojen, drugod, da je nekje od Kočevja na Kranjskem in zopet drugim, da je z Dunaja. Njegova postava je bila sledeča: Brez leve noge, sicer je imel umetno gumijasto nogo; odrezano je imel nad kolonom in pravil je, da je izgubil nogo nekje v Montani pri nesreči z avtomobilom. Drugim je zopet pravil, da jo je izgubil v premogorovu, tako da sploh ni verjeti, kje jo je izgubil in če jo je v resnici. Lahko je imel le oblečeno z gumijem. Nekateri pravijo, da so videli, da jo je čez noč odstranil. Njegova velikost je bila kakih 5 čevljev in 7 inč. Teža kakih 150 funt. Oči temno sive. Lasje kostanjevogovetle barve, nazaj počesane, maje late barve brke. Nos precej dolg in spičast ter malo vstran zakrivljen, spičasta brada, kosti nad lici ven stoječe—vidne, suhega obraza. Star okrog 40 let. Kadar hodil, oteplje z levo nogo tako, da ga je lahko spoznati. Klatil se je ta slepar 14 dni, predno je prišel v Penno, po West Virginiji. Videl ga je rojak Frank Sparnblek prvič v Richwoodu, W. Va., v hiši Johna Kavke, spat je pa hodil v hotel. Predstavil se je F. Sparnbleku pod imenom Tony Frank Lesar in sta se spoznala. Frank Sparnblek je odšel v Penno za boljšim zaslužkom. Kaka 2 tedna pozneje je prišel Lezar za njim, gotovo misleč, da dobi od njega kak denar. Sledil mu je na Yersi Hill, odtod na Cairbrook, celo do Beaverdale, kjer se je Sparnblek ustavil in ga je tudi našel pri rojaku Joe Medenu, koder je ta Lesar ostal s Sparnblekom skupno na hrani. Naenkrat se je Lesar domislil, da je brivec in zapustil F. Sparnbleka rekoč, da gre v Johnstown in si nakupi brijaške stole iz druge roke, če pa ne dobi stolov v Johnstownu, da gre dalje pogledat v Pittsburgh in prične brijačnico v Beaverdalju. Med tem časom se je Lesar seznanil s rojakom Matevžem Bombačem iz Ruthforda, doma iz Raketa na Notranjskem. Sklenila sta neko trgovino med seboj. M. Bombač je imel po bankah 14.200 dolarjev. Lesar mu je pripomnil, da on ve v Pittsburghu za hotel po zelo vredni ceni in da ga mora plačati takoj in če on ta hotel kupi, da mu ne bo več treba delati ter mu bo sam Lesar pomagal delati v tem hotelu, ker je zmožen vsega hotelskega dela itd. Bombač je takoj odšel po vseh bankah in vzel vse denar iz bank ter sledil za Lesarjem v Pittsburgh v neki hotel. Ko je Bombač prišel skupno z Lesarjem v hotelski spalni sobi, se je zgodilo sledeče:

Slepar Lesar prinese kovčeg, iz katerega je vzel stroj, rekoč: To je stroj za izdelovanje denarja. Pogrnal je mizo s svilenim zelenim prtom, pripasal je zelen gumijasti predpasnik, del okrog sebe stolo, položil na mizo slat kelih (stolo in kelih, ki se rabi pri maži), okrog kelih 6 razbojarnih čašic ter nato dal M. Bombaču popiti čajico brinovca. Najprvo je seveda Lesar sam po-

pil čajico. Nato je Lesar pričel pomalem kapati z neko pumpico te razne tekočine v stroj in barvati neke papirje, rekoč: "To gre takole. Jaz znam denar slikati, pa moram imeti drugi denar, da ga kopiram. Jaz ga lahko kopiram dvakrat, tako, da bova oba bogata." Nato je Lesar dal Bombaču svojih \$600 rekoč: "Daj! Se je nekaj popravil stroj, nato je rekel Bombaču: "Daj tvoje denarje v stroj," to je \$14.200, ter pričel obratovati stroj, Nato mu je rekel, naj da še onih Lesarjevih šest stotin, da bosta vse kopirala, tako da bo Bombač imel dve kopiji denarja, Lesar pa eno, tako, da bi Bombač dobil precejšnjo vsoto.

V stroju je šumelo kakih 5 minut. Lesar je zopet pripravil kovčeg in rekel Bombaču, naj sam dne stroj z denarjem vred v kovčeg, da kdo ne vidi in to se je tudi zgodilo. M. Bombač je zložil vse tiste stvari s kelihom vred v kovčeg in zaklenila sta z Lesarjem kovčeg. Položila sta posebno taško na vrhu s pripombo, da morata čakati šest ur, da se denar zgotovi v kovčegu in posuši. M. Bombaču se je pa to zdelo predolgo čakati celih šest ur in se je tudi pričel bati, da bi slučajno ne prišli drugi kakoli tolovaj in ga okradli. Ko se je Lesar odstranil v drugo sobo, takrat je pa Bombač pobrisal, misleč, da s strojem in denarjem, naravnost na cesto. Vzel je prvo poulično karo do Penn postaje ter se odpravil s prvim vlakom domov na Ruthford. Shranil je kovčeg pod posteljo, ne da bi komu povedal, kaj je v njem in nato odšel ves preplašen in boječ, da ga ne dobijo tolovaji, zopet na vlak in naravnost v Cleveland, Ohio, odkoder se je zopet vrnil nazaj dne 1. maja. Od 1. do 3. maja se je skrivaj bolj okrog doma, dne 3. maja ob pol desetih dopoldne je pa vzel skupno z rojakom Joe Medenom kovčeg in odnesel na Beaverdale National Bank. Poklicala sta tamonjega bankirja in navzoče. Ker je bil kovčeg še vedno tako zaklenjen, kakor sta ga z Lesarjem zaklenila 28. aprila, so kovčeg prerezali z nožem, misleč, da položijo denar na banko in tam pustijo stroj, bankirju pa javijo, kako se je zgodilo, da je Bombač dobil ta stroj in ne bi slučajno Bombača zaprl, ker izdeluje denar. Ko so kovčeg prerezali, privzdignili nek časopis, menda Glas Naroda in Amerikanski Slovencev ter neki pittburški časopis, so pod temi časopisi našli pek krompirja."

Pojasnilo čitateljem Prosvete: Jaz sem ta dopis spisal in prečital pred onim prizadetim rojakom M. Bombačem in mu rekel, da ga objavim v Prosveti. Torej so vsi podatki njegovi in resnični.

Rojaki in čitatelji Prosvete, bodite previdni pred sličnimi sleparji. Čitajte Prosveto, da boste vedeli, kaj se po svetu dogaja, ker mnogokrat prinese slične članke. Poglejte rojaka Bombača. Od svojega 14. leta se je mučil po premogorovih na tri čevlje visokem premogju. Krvavo je zaslužil denar, a danes nima niti centa od tega. Ker ima že svojih 36 let, je gotovo do malega izgubil vsi moč. Kaj vam pomagajo oni časopisi, ki polno pišejo o starem kraju in imajo polno romanov? Čitajte Prosveto in alične časopise, ki prinášajo novice in poučne članke. Ne rečem, da ne čitate romanov za zabavo ob prostem času, so tudi romani zanimivi, pač pa so to ponajveč izmišljotina, tako postavljene, da človeka bolj vlečejo v čitanje. Ko bi rojaki več čitali Prosveto, jih ne bi bilo tako lahko oslepariti. Bodite previdni! Sedaj se tudi klati neki Slovenec med rojaki, tudi z leseno nogo, ki nabira naročnike na magazin "Power Farming." Ta list izhaja v Detroitu, Mich. Ponekod je pobiral po \$200, ponekod pa \$100 za letne naročnine, a časopisov pa nikdo ne dobi, a koravno so se rojaki naročili že v februarju. Slični magazini se dobijo za 25 centov na leto. Farm Journal je zelo velik in dober list, menda tudi največji v Ameriki; stane samo 50c na leto.

Omenjeni Slovenec brez noge je osleparil mnogo rojakov in tudi delavcev drugih narodnosti, kolikor mi je do danes znano, vsepoved po Somerset, Cambria, Butler in Westmoreland Counties.

Človek se rodil nag od pete do glave. Ali veste, kdo nikoli ne posega v naravne zakone? Divjak. Civiliziran človek pa posega vanje in jih goljufa od zibel do groba sieherno minuto svojeje življenja. Vi, g. Trunk, ste se nedavno norčevali iz duhovnika, ki je nekot rekel, da je eroplan protinaravna in brezbožna iznajdba, kajti, če bi bil Bog namenil človeku letanje po zraku, bi mu bil dal peroti — toda v

ZANKOMET

Revežev hrbet vse prenese.

"Oče, ki ima devet otrok, si prihrani čas pri obujanju, ker navadno nosi take nogavice, da jih lahko natakne, a katerega konca hoče."

Tako se čita smešnica v nekem čikaškem dnevniku. Pisec, ki je to zapisal, meni, da si je izmišlil fino šalo na račun revnega delavca. Nogavice, ki se lahko nataknejo z enega ali drugega konca, so raztrgane, kar znači, da oče devetih otrok, ki ne premore boljnih nogavic, je reven delavec.

Take šale morda zabavajo bogate lenuhe, toda delavcu, ki razume položaj svojega razreda, ni to nič smešnega. Zaljive šale te vrste silijo delavca, da resno razmišlja o — kontroli porodov, ki je danes še predprava bogataškega sloja, tistega sloja, kateremu ni treba natikati na nogo nogavic brez stopala.

"Poseganje v naravo."

Ker že omenjam kontrolo porodov, se lahko malo pomudim pri g. Trunku in njegovi predpopni filozofiji. On piše, da je kontrola porodov poseganje v naravne zakone. Ubogi naravni zakoni — kakor da še ni živ krst posegel vanje!

Da, kontrola porodov je poseganje v naravo, je nenaravno! In kaj potem? Ali ni abatinenca tudi poseganje v naravne zakone? Porodna kontrola je goljufanje naravnih zakonov — in ravnotako je radio, električna luč, brzobjav, telefon, parni stroj, izkratka vse iznajdbe na svetu. Še več, umetna jedila, ki so skuhana in apečena, so tudi nenaravna! Naravna jed je surova hrana in voda, vse drugo je iznajdeno in goljufanje naravnih zakonov. Kljub na glavi in čevlji na nogah so tudi nenaravni! Človek se rodi nag od pete do glave. Ali veste, kdo nikoli ne posega v naravne zakone? Divjak. Civiliziran človek pa posega vanje in jih goljufa od zibel do groba sieherno minuto svojeje življenja. Vi, g. Trunk, ste se nedavno norčevali iz duhovnika, ki je nekot rekel, da je eroplan protinaravna in brezbožna iznajdba, kajti, če bi bil Bog namenil človeku letanje po zraku, bi mu bil dal peroti — toda v

ty. Takemu človeku je boljše prositi kakor ljudi slepariti po okolih. Mnogo boljše bi bilo, da bi se rojaki dali malo bolj pridobiti, da bi se več naročili na Prosveto. Koristili bi sami sebi in pošteno dobili list in si iz njega pridobili marsikaj koristnega in poduljivega, ker je takorekoč najboljši slovenski časopis v Ameriki. Upam in želim, da bi tudi jaz dosegel tako priliko, da se boste tudi pri meni zaprejš v taki obilici naročili na list Prosveto in vam tudi ne bo treba čakati na list, kakor onega, ki ga gotovo zaman pričakujete.

Zopet tretja sleparija. Klatita se dva, in sicer eden hrvatsko in poljsko govoreči, in drugi slovensko, ki prodajata, oziroma pobirata za povečevanje slik. Eden prodaja slike po tri in pol dolarja in vzame eden dolar naprej, potem pa ni ne slike ne denarja in ne agenta. Drugi prodaja slike po \$4.00, \$5.00 in \$6.00, take, ki jih jaz prodajam po \$2.00 in \$2.50 in nič ne prodam. Pravijo, da ni dobro blago, ko je prepečen. Tu je skoraj razvidno, kakor da bi človek moral biti slepar.

Nadalje hodijo okrog z raznimi medicinama za kokaže uši in belo drisko piščancev in jih prodajajo za parkrat v vodo za drisko in isto za uši ter računajo po 75 in 50 centov. Upotreblijate ono zdravilo proti temu boleznim, ki sem vam ga jaz opisal v Prosveti, ki je priporočano od U. S. Department of Agriculture v Farmer Bulletinu No. 1337, "Diseases of Poultry", ki so od države priznane za najboljše izmed vseh. Ne dajte se varati sleparjem.

Pozdravljam vse naročnike na list Prosveto S. N. P. J. — Frank Lukancič, zastopnik Prosvete.

Ples slabih časov.

North Chicago, Illinois. — Dopisi iz naše naselbine so postali redki. Temu je vzrok napred-

tem slučaju niste nič bolj od njega.

Stališče, ki ga zastopam glede kontrole porodov, sem že pojasnil. To je zadeva, katero naj rešijo pojedini roditelji. Ako se zakonca počutita, da lahko pošteio vzgojita deset otrok, naj jih mata. Ničje jima ne sme braniti tega. Če pa se zavedata, da je to ekonomskega in zdravstvenega stališča nemogoče, smeta imeti pravico, da si številno majh omejitja, ne da bi si prf tem cratila naravne pravice ljubezni in zakonske sreče. Najgrše, nemoralno poseganje v naravo je, še se mlad in zdrav človek pest — totalno abstinenco, ki mu pri nese polnejo in atrofično, žensk pa histerijo in druge nadloge.

To je vse, kar hočete.

Dragi K. T. B.! — Ker niso slovenski franciskajnarji (po domače kutarji) nič opravili s svojo sodbo, zato so sedaj obrnili, da naj narod sodi. Ker nimajo drugega, so se že stotič spravili nad milijonski fond J. R. Z. Kot bi šli član J. R. Z. in prispevali v omenjeni fond predlagam in podpiram, da se preostanek fonda izročijo franciskajnski kompaniji in za eharištični kongres, pa bo "narod" zadovoljen — toliko bolj, ker niso kutarji pripelovali niti penija! — O. M., Terre Haute, Ind.

Poljski oder.

Poljski vojaški puč je poka. Nasprotni generali so organizirali protipuč. Mogoče se pojavi general tretje stranke in začne puč proti puču in protipuču. Za nas, ki opazujemo to reč z visoke galerije, je to sicer zabava, ni pa za siromake na odru, ki plačujejo račun.

Ce se ne bi ženevski razoroževalci samo šalili, bi razorožili buržoazne generale vseh dežel.

Sodba mladine!

Čenjeni Zankomet! Nekateri farani sv. Stefana imajo pametnejše otroke kot je koloradaka Miklova Zala. Faran in faranka sta se te dni razgovarjala, kolik bo hosta mogla dati za cerkev. Njun šestletni sinko, ki ju je poslušal, je pa rekel materi: "Mama, nič ne daj denarja. Priat naj gre delat." To je resnica. — Go-renjka, Chicago.

K. T. B.

most. Napredni smo tako, da že vsak štiriletan deček nosi dolge hlače.

Delavske razmere so jako slabe. Nekatero tovarne obratujejo po pet dni na teden, druge pa vsaki dan. Zaslužek v njih je po \$4 na dan, to je za deset ur dela. Iz tega lahko vsak sprevidi, da je najboljšje biti delegat katerekol organizacije, tudi Hrvatske bratske zajednice. Delegetje te organizacije store najboljše, ako zborujejo do fort žaluja.

Ker so ravno slabi časi, bo Slovenski izobraževalni klub priredil ples slabih časov v soboto dne 22. maja v Slovenskem narodnem domu. Najuljudneje vabim vse rojake iz Waukegana in North Chicago, da se udeležijo te zabave. Lahko pridete točno ob 7:30, ker se vam ne bo treba preoblaciti.

Torej na svidenje v soboto zvečer. — Član kluba.

Veselica v White Valleyju.

White Valley, Pa.—Vabilo na veselico, katero priredi žensko društvo št. 320 S. N. P. J. v White Valleyju, Pa., dne 22. maja. Pričetek veselice je ob pol sedmih zvečer. Vstopnina: moški 75c, ženske 25c. Uljudno vabimo vsa društva in drugo občinastvo iz naše in drugih bližnjih naselbin. Igrala bo izvrstna godba iz Trafforta. Klicemo vas toraj vse k veselemu svidenju 22. maja. — Frances Bohine.

STO TRI IN DEVETDESET STARČKOV V WISCONSINU PREJEMA PENZINU.

Madison, Wis. — V tej državi je stopil v veljavo zakon za penzioniranje za delo nesposobnih oseb. V štirih okrajih je 193 oseb, ki prejemaajo od 14 centov do enega dolarja na dan pokojnine.

Pokojnina ni velika, ampak začetek je storjen. S tem je ted prebit in pot je odprta za socialno zakonodajo.

Konvencija Hrvatske
Srpske zajednice

Vesti iz Jugoslavije

Resolucijski odbor završio već
resoluciju, ki so baje bile izde-
lane po Radničnem bloku. —
Priznanje Rusije — vzelo na
znanje. Belega terorja ni v
Jugoslaviji.

V Novem Sadu so aretirali 25
Orjunašev, ker so hoteli razbiti
neko madžarsko prireditelj dila-
ntantov.

Novi ameriški poslanik in naš
jezik. Novi ameriški poslanik v
Belgradu, Prince je posetil 28.
apr. zunanjega ministra dr.
Ninčića. Kasneje je v razgovoru
s številnimi novinarji, ki so čakali
nanj, na splošno začudenje,
gladko odgovarjal v srbohrva-
ščini in izjavil, da se je naučil
jezika med hrvatskimi in srbski-
mi delavci v Ameriki, izpopolnil
pa je svoje znanje za časa, ko je
bil poslanik na Danskem, kjer je
konverziral z neko učiteljico iz
Dubrovnika. G. poslanik se po
lastni izjavi uči še slovenščine.

Umrli v Ljubljani. Filip Ko-
pač, mizar, 24 let; Julija Zajc,
zasebnica, 35 let; Maks Perko,
čevljar, 24 let; Ana Janežič, za-
sebnica, 85 let; Ivan Robida, pre-
parator, 46 let; Marija Žnidaršič,
žena vpkojnega policijskega
uradnika, 46 let; Franciška Škrjanc,
žena snavilca, 26 let; Garija Dimnik,
žena železniškega premikača, 34 let; Janez Lu-
kane, zidarski pomočnik, 47 let; Marija
Adamle, zasebnica, 72 let; s. Kandida Marija Dermota,
usmiljenka, 42 let; Marko Zore,
obč. ubog., 78 let; Marija Sustar,
hči delavca, 22 mesecev; Dušan
Lakovič, sin polic. služitelja, 3
mesece; Franc Bren, delavec, 74
let; Marjana Kopač, zasebnica,
78 let; Franciška Jerovšek, za-
sebnica, 49 let; Franc Čarman,
tiskarski strojnik v p., 61 let; Anton
Zibret, sin rudarja, 2 mesece; Franciška Anič,
posestnica žena, 43 let; Marija Vidic,
zasebnica, 80 let; Neža Kurent,
žena vpkojnega rudarja, 68 let; Josip
Perko, dninar, 28 let; Alojzij
Grčar, sin zasebnice, 5 let; Rudolf
Ruttner, sodni oficijal v pokojju, 80 let.

Smrtna kosa. V Ljubljani je
umrla Ana Rugelj roj. Triler,
zasebnica. — V Mariboru je umrl
Anton Ivančič, okrajni tajnik v pokojju. — V
Sevnici je umrl Ivan Burger, posestnik,
bivši župan, dolgoletni član okr.
zastopa, občinskega odbora,
krajnega in okrajnega šolskega sveta.

Defraudacija bolniškega up-
ravitelja. V Zagrebu se je vršila
glavna razprava proti Francu
Kolarju, upravitelju javne bol-
nice v Veliki Gorici, ki je bil ob-
tožen da je na škodo bolnice po-
neveril 30.318 Din. Obsojen je bil
na dve leti težke ječe ter na
povrnitev omenjene svote državnih
blagajni.

Samomor v ptujski okolici. V
Budini pri Ptuju se je 29. aprila
ponoči v svojem stanovanju obe-
sil vpkojeni finančni paznik H.
Mazanec. V zadnjem času ga je
zadela kap tako, da ni mogel
odpirati ust in ne zavžiti hrane.
Iz obupa je šel nesrečni mož
prostovoljno v smrt.

Velika povodenj v Liki. Po
vestih iz Rosinja v Liki je bila
tamkaj v zadnjih dneh velika po-
vodenj. Valed večdnevnega de-
ževja so vode naglo narasle. V
občini Kosini je nad 5000 oralov
najboljšega sveta pod vodo.
Voda je vdrila tudi v hiše in go-
spodarska poslopja. Škoda se ce-
na deset milijonov dinarjev.
Posebna deputacija je odšla v
Belgrad, da zahteva hitro pomoč
za odkodovanje.

Zagonezna okostja v Bel-
gradu. V Belgradu je bilo v zad-
njih dneh izkopanih šest zago-
netnih okostij in strohnelih trupel.
Prvo možko okostje so našli
v Pop Lukini ulici, kjer se je ne-
kdaj nahajala beigradska poli-
cija. Ze naslednjega dne je sku-
pina mladih nogometašev slu-
čajno odkrila le par pedit pod po-
vršeno zemljo na dirkališču še
eno okostje z zlatim prstanom na
roki. Ko so se še vratile poizved-
be, so delavci, ki so kopali kanal
na vognalu Cetinjske ulice, našli
troje otroških okostij, pozneje
pa še žensko okostje. Ker so vas
beigradska pokopališča precej
oddaljena od sredine mesta, je
jasno, da so to okostja oseb, ki
so postale žrtve zločina. Prazno-
verni Belgardčani si na svoj na-
čin tolmučajo najdobe teh miste-
rijoznih okostij.

Iz Trbovelj. — Po občinskih
volitvah so se pričeli klerikali-
na vse pretege dobrikati delav-
stvu. Znana je komedija z letaki,
v katerih so pozivali delavstvo,
naj izpolni v njihovem strokov-
nem tajništvu vprašalne pole, ki
jih je izdala Delavska zbornica v
nameri, da dobi točen pregled o
socialnem položaju odpuščenega
delavstva. Storiš so to kljub te-
mu, da je organizacijo vsa tega
prevzela Delavska zbornica
sama in to tudi javila v posebnih
lepakih. Kmalu zatem so po-
zivali k vstopu v njihovo stro-
kovno organizacijo, češ, če de-
lavstvo nima zaupanja v organi-
zacijo, v katerih je bilo večkrat
razočarano, bi toplo priporočali
Strokovno zvezo rudarjev. Toda
je že tako v Trboveljah, da kleri-
kalec že malokateri verjame,
ker so zlasti delavstvu še v spo-
minu tiste male knjižice, ki so
jih delili pred volitvami v Na-
rodno skupščino v velikih mno-
žinah in v katerih je bilo pisa-
no, kaj bodo vse naredili za de-
lavstvo, naredili pa niso ničesar.
Mislimo, da dovoljno komentira
njihovo ljubezen do delavstva
njihove zaupne izjave svojim
ljudem, da niso redukcije pov-
zročile toliko gorja, kot se go-
vori. Te izjave zavzemajo vedno
večje dimenzije in smo rado-
vedni, kaj bodo nanje porekli.

IZ PRIMORJA

Slovenska vas proti slovenske-
mu učitelju? V Artvižah, čisto
slovenski vasi, deluje italijanski
učitelj De Luca. Sola nosi ime
"Benito Mussolini". De Luca je
izveščal kvadro milicnikov in se
sploh živahno giblje med ljud-
stvom. Inšpektorat v Postojni je
poslal v omenjeno vas slovenskega
učitelja Kodriča in De Luca
je bil premeščen drugam. Toda
prebivalstvo je protestiralo, vpi-
zorilo demonstracijo in Kodrič
je moral oditi. De Luca ostane.
Ljudje so izjavili, da hočejo i-
meti italijansko šolo in italijan-
skega učitelja. Tako poročila trža-
ško glasilo "Il Popolo di Trieste",
ki proslavlja omenjeno slovensko
vas, da je prožeta pravega
italijanskega duha, in jo stavi
drugim za vzgled. — Vršila se
je v Artvižah tudi zahvalna ma-
ša, da se je ponesrečil atentat
na Mussolinija. Mladina je pela
poleg italijanskih cerkvenih pe-
smi med mašo tudi fašistske
himne, kakor jo je naučil De Lu-
ca. Po maši je imel De Luca na
zbrano množico na trgu ognje-
vit govor. Na koncu je predla-
gal; da naj se hrib nad vasjo i-
menuje "Mussolinijev hrib." Vse
to pripoveduje omenjeni fašis-
tovski list. S slovenske strani
se na to zatrjuje, da je italijan-
sko poročilo silno pretirano in
da je bila demonstracija vpi-
zorna s strani nekaterih prij-
ateljev italijanskega učitelja.

Prapor za orožnike. — V Do-
lini so nakupili in slovensko iz-
ročili tamošnji orožniški postaji
nacionalni prapor. Kumovala je
praporu Valerija Prašel v na-
rodni noši. Pri svečanosti je bilo
polno gospode iz Trsta.

Visoke pete na čevljih. Ze
dolgo časa so visoke pete v modi
in šele zadnje čase so jih začele
izpodrivati nizke pete. Visoke
pete napravijo sicer, da ima
noga lepo obliko, na drugi strani
pa škodujejo veliko več. Radi
visokih pet se premakne težiče
teles in če se hoče hrbtnica
prilagoditi novim razmeram te-
losti, se mora pomakniti naprej,
češar posledica je, da dobi med-
enični kanal drugo obliko in po-
stane za človeški plod težje pre-
hoden. Od tod tudi mislijo, da je
vzrok naraščanju težjih porodov
to, da nosijo ženske visoke pete.
Zato je iz higijenskega stališča
toplo pozdravljati uvedbo nizkih
pet.

Ali želijo znati pravilno pisati
in štati angleško? Naročni si
"Slovensko-angleško slovnico",
katero je izdal in ima na prodaj
Kajževna matica S. N. P. J.

JAVNA GOVORNICA

Glasovi članov S. N. P. J. in
čitateljev "Prosvete".

Nasvet delavcem in članom
S. N. P. J.

Cleveland, Ohio. — Mnogo-
krat smo že čitali v raznih ča-
sopisih ali smo pa videli na last-
ne oči, kako so bili delavci ogro-
ženi od nevezrednih potepuhov
in roparjev, kateri so obrali de-
lavce, ki so takom dolgi let v
krvavem znoju svoje prihranke
vložili v štedilnico, da si olajšajo
svoje življenje v slabih časih ali
pa v svoji starosti in nesposob-
nosti za delo. Nesreča nikdar ne
spi, tako so pravili stari ljudje,
in mi to danes potrjujemo, ker je
resnica. Videli smo že v vsakem
večjem kraju in v malih nase-
linah, kako so se zaupali delavci
nepoznanim ljudem in naen-
krat se sprijateljili z njimi.
Mnogi delavci se dajo zapeljati,
ko jim neznanci pridejo v hišo
in govore za kakšno trgovino ter
kako bodo postali čez noč boga-
ti. O takih slučajih je pisal v
"Zajedničaru" g. dr. Lukas, ali
tega nasveta delavci niso spr-
jeli v ozir, ampak takrat so pri-
hajali k njemu, ko je bilo že pre-
pozno, vprašati, kaj naj storijo.
Zakaj niso vprašali poprej, kaj
naj storijo, dokler niso dvignili
denarja iz banke? Mnogi delavci
so lahkoverni. Taki se dajo
obresti svoje zaupanje. Ptički pa,
katerim smrdi delo, se klatijo
okrog za kakšno škatičo, in šep-
tajo, da je to mašina za delanje
denarja. O komur slutijo, da
ima kaj denarja, grejo kar nar-
avnost v njegovo hišo. Ko so
se prepričali, da ima nekaj goto-
vega denarja, goljufi začnejo
govoriti in pripovedovati, kako
lepo more človek obogatiti, če
kupi mašino za denar. Aparat
začnejo vrteti in govore, da se
delavcu začnejo dvigati lasje in
je popolnoma vesel in zadovol-
jen, ker vidi, kaj danar vleče
vse iz tiste škatiče. Lopovi so
videli, da se mu to dobro zdi, o-
ni pa še bolj lažjejo, tako da ga
lažje oberejo. Rečejo se se zme-
šali možgani, ker je videl, da je
res to nekaj imenitnega in ve-
ljavnega. Vprašajo ga, koliko
ima denarja; on pove po resnici
ci in oni postavijo ceno "mašini",
potem se zgledajo. On pa brž na
banko po denar, da ne bo kdo
zvedel, kaj se godi, kupi škatičo
za denar, katerega ni vredna ničesar.
Zgledali so se za par tisoč-
čakov, za katere je težko delal
10 ali 15 let, da jih je prihranil.
Naenkrat je izgubil, kakor bi po-
goriel. Ptički so mu vtaknili pa-
pirja v škatičo in so mu rekli, da
mora čakati vsaj en ali dva dni,
potem šele bo začel dobiti denar
iti ven. Revez je komaj pričak-
oval tisti čas, da začne vrteti
mašino, katera bo toliko denarja
vrgla ven v par trenutkih. Ko
začne vrteti, denarja ni, ampak
samo papir. Tedaj šele izpregle-
da, kako so ga osleparili.

Zrtev začne jokati in klicati
na pomoč ali je že prepozno, lo-
povi so se že umaknili v drugo
mesto iskat drugo žrtev.
Na tak način se je več delav-
cev dalo oropati. Pred dvema
letni sem videl v Pennsylvaniji
take ptičke, kateri so obrali ne-
koč vdovo za \$1.600. Ni imela
dolgo tega denarja, ker ga je
pred dvema tednoma dobila kot
posmrtnino za svojim možem,
članom SNPJ. Ves denar je da-
la v upanju, da bo s tisto maš-
nico naredila stokrat toliko, kot
je imela poprej. Dala se je za-
peljati.
Drugi goljufi so začeli pripo-
vedovati o veliki trgovini z zlat-
nino in oni, ki so pohlepnji na
denar, so se dali takim ptičkom
ujeti. Nekega delavca in urar-
ja v malem mestu nedaleč od
New Castla so nagovorili za
velike zlatarjstvo in bogatijo.
Človek jim je zaupal in dal jim
je vse, zlatnino in par tisoč do-
larjev. Takih slučajev je veli-
ko in bi jih ne mogli popisati v
največji knjigi.
Tretji so goljufi, kateri pro-
dajajo lote, zemljišča na jezeru
ali pa v hribih v Montani čisto
poceni. Ptički poberejo denar,
delavci so ob vse, ker so se pre-
pričali, da so okradeni. Nekate-
ri lopovi prodajajo detmice za
zlatno rudo ali pa otje in tem go-
ljufom se še dajo delavci slepa-
riti.

Našim članom bi svetoval, da
se varujejo nepoznanih ljudi in
da ne zaupajo vsega, kar imajo,
in naj se prepričajo poprej, kot
so zmoto naredili. Prepozno je,
kadar ptički odidejo z denarjem.
Ne kupujte mačka v žaklju, am-
pak samo ono, kar vidite na svo-
je lastne oči. Ne sklepajte no-
benega prijateljstva z onim člo-
vekom, kateri vam ni znan. Če
hočete kaj zaupati drugemu člo-
veku, ga morate prej poznati,
kdo je in kaj hoče. Če mislite
kakšno reč kupiti, ogledite si jo
dobro in potem sklenite kupčijo.
Mnogi delavci so izgubili veliko
denarja z raznimi goljufi, kateri
so prodajali mačka v žaklju. Ne
verujte zlikovcem; spodite jih,
dokler je čas ali jih naznanite
mestni uradu, katera bo z njimi
napravila kupčijo.

Karl Trinajstič,
član dr. št. 5 S. N. P. J.
S pota.

Po waukeganski konvenciji je
v glasilo S. N. P. J. veliko raz-
prav. Mnogim ni pogodilo to in
ono, toda pravila so določena za
vse. Tako tudi pravila določajo
gledane ustanovitve novih društev.
Če so člani S. N. P. J. skupaj in
oddajali od naselbine, kjer je
društvo, h kateremu spadajo,
naj ustanove svoje društvo. Od-
sotni od svojega društva imajo
člani vedno več sitnosti, zato bi
moral gledati, da vedno, kjer je
mogoče, omenuje lastno društvo.
To je posebno priporočljivo, kjer
je že zadostno število starih člo-
van, ki potem agitirajo, da dobe
še druge v najo jednoto. Kako
nepriklje so v slučaju bolezn ali
smrti, če je član oddaljen od dru-
štva, ni treba še pojasnjevati,
kar je iz enostavnega razloga,
ker oddaljeno društvo ne more
nazorovati svojega bolnega čla-
na in mu nuditi prijateljske po-
moči. Tudi poštenja je več, če je
društvo v bližini.
Govorice, ki mi včasih pridejo
na uho, da je tu in tam boljše
zamočati, češ, saj podporo pla-
čuje jednota, ne društvo, so po-
sledica, ker ljudje ne razumejo,
da so sami, vsi skupaj jednota.

Svoječasno sem bil v nasebni-
ni, kjer se je članica pri društvu
izrazila: "Jaz bom odstopila in
kadar se aasment zniža, hočem
zopet pristopiti." Bil je ravno
začasno povisan aasment. Tudi
tak izgovor je nesmisel in čin v
največ slučajih ni brez občutnih
posledic za prizadete.
Predvsem je treba paziti na
red pri društvih S. N. P. J. Tako
je tudi paziti na tiste, ki na-
govorjajo druge, naj pridejo v
društvene urade. Kdor hoče po-
šteno delati in vestno izpolnje-
vati dolžnosti uradnika, se ne
bo sili v urad. Mnoge silijo pri
takih ponujanjih lastni interes
ali kaj drugega.

Znan mi je slučaj (ne pri S.
N. P. J.) kjer je društvo že tre-
tjič ob društveno blaženo. Rav-
no ta čas zopet išče zavarovalna
družba uzmoviča, kateri se so
skriva z denarjem, ki ga je od-
nesel društvu. To je le primera.
Da oni, ki se preveč silijo v od-
bor, imajo zato gotove vzroke.
Delavci naj pri društvih gospodar-
dario sami in se naj ne dajo v
roke kakim prefrigancom. —
Matija Pogorelec.

Odgovori na izzivalno
reklamo franciškanov

Br. Joseph Irman iz Akrona,
Ohio:
Radi napadanja na S. N. P. J.
v "Amerikem Slovencu" in ra-
di pisma 16-letne punce iz Fre-
dericka, Colo., se je društvo št.
170 na redni seji zgražalo nad
takim pisanjem.
Kdo more pričakovati od ne-
katerih slovenskih duhovnov, da
bi za narod kaj dobrega stori-
li, ko s svojim učenjem sejejo pre-
pir in sovraštvo, namesto da bi
se držali svojega posla po naukih
Kristusovih, katero življensko
nalogo so si izbrali. Izrek: "Lju-
bi svojega bližnjega kot sam se-
be", jim je deveta briga. Škoda,
da so toliko let hlače trgali po
solah. No, pa kar so se učili, že
nima pri njih toliko pomena; po-
men ima le sedanje življenje,
ker je treba skrbeti za obstanek.
Drugi svet tudi nje ne briga, ker
dosedaj še ni nikdo prišel nazaj
povedat, da bi kdo mogel kaj do-
kazati. Največji znanstveniki
so si v tem nasprotni. Peki-
ma delavce, ki se muči za svoj

kruh, ki tu, nebasa so pa tu mno-
gim, ki si lahko vse privoščijo;
kar jim srce veleva. Torej takih
strahov se ni bati.
Ko smo bili otroci, smo mislili
po otročje, in ko smo dorasli,
mislimo kot odrasli. Torej vi,
ki pišete v "Amerikem Slovencu",
pa mislite še vedno po otroč-
je. Iz tega razloga vam seveda
članstvo S. N. P. J. ne sme toliko
zameriti. Nismo pa tega pričak-
ovali, kar ste nam povedali v
A. S., da vam je bil 16-letni o-
trok predmet za napad S. N. P. J.
J. Kdor je starejši, se mu zdi
že preneumno imeti opravka z
vami.

Zakaj se vendar toliko zaga-
njate v S. N. P. J.? Kaj je ven-
dar vaš namen in kaj želite do-
seči? Le butajte z vašimi gla-
vami, saj milijončki so v rokah
"porednih" glavnih uradnikov.
Če se vam po teh aline cedni, kar
pojdite v glavni urad in prašajte
za nje, mogoče boste kaj dobili;
če drugače ne, breo. Mnofica, ki
je lastnik tega premoženja, vam
tudi hrbet obrača. Učestnosti
velika večina članstva od vas ne
mara, ker imamo svoje liste in
knjige, ki so po volji članstva.
Za svoje življenje moramo vsi
posamezni skrbeti, za duše ama
pa tudi vsak za svojo odgovor-
ni. Civilne in naravne zakone
moramo pa vsi upoštevati. To-
rej kaj bi bilo drugega, da vas
tako vleče v našo organizacijo?
Če so vam samo milijni na po-
tu, mirno spite; če je množica
članstva na potu, pa jo pustite
pri miru. Članstvo je brez vas
ustanovilo jednoto, jo vodilo in
jo bo brez vas. Torej roke proč
in držite se svojega posla, da ga
boste popolneje izvrševali.
Pišete o voleumih. Verjetno
je, da mislite o sebi, da ste tudi
voleumni kot vaš partner Trunk;
ampak kdor je otročji, misli po
otročje. Le kar pozabite o takih
voleumih. Mogoče se hoče-
te primerjati s Thom. Edisonom,
Shakespearem, Bejbanom?

Da se resnica prav sjozna, je
treba slišati obo zvona. Goto-
vo je to resnica. Eno stran smo
slišali, ko smo poslušali one, ki
so nam pripovedovali o drugem
svetu, in to seveda največ v sta-
ri domovini, kjer so leti med
svetovno vojno govorili sloven-
skim fantom in možem, kako
sladko je umreti za domovino.
Ako je pa granata v bližini se
leje razpočila, je pa father bežal,
kar so ga noge neale. Mar so
mu bila nebasa. Ljubljanski
"Slovenec" je pisal med vojno:
"Srbe na vrbe." Ali sedaj tudi
tako piše? Vse to so Janez in
Jožeti videli, slišali ali čitali.
Spomnili so se besed, ki so zapi-
sane: "Oči imate in ne vidite, u-
šesa in ne slišate", ter so začeli
sami za sebe misliti in kmalu
smo videli in slišali prav dobro
obe strani.

Brat John Artach, tajnik dru-
štva št. 14, v Waukeganu:

Prejel sem od Vas cirkular
(gospo: Za resnico in pravico.)
Ko ste izrazili željo, naj to vaše
pismo prečitam na društveni se-
ji, vam poročam, da se je to zgo-
dilo. Toda članstvo je na dotle-
ni seji popolnoma prezrlo vaše
pismo. Še manj se pa strinja z
listom "Amerikanaki Slovenec".
Tudi vam poročam, da velika ve-
čina članov društva Sloza št. 14
S. N. P. J. so bili nekoč člani K.
S. K. J. in tudi naročniki listov,
kakršne izdajate. Morate si
misliti, da z vašo provokacijo ne
boste nič dosegli, ker člani zna-
jo sami misliti brez vašega
vzpodbujanja. Ravno tako ima-
jo na razpologo vaš list "Ameri-
kanaki Slovenec" v čitalnici S.
N. D., pa se vidi, da se ne zani-
majo zanj, ampak ga prezirajo.
Še manj si morate misliti, da bi
jaz, kot tajnik dr. Sloza, deloval
za vaš list. Na vašo vzpodbuj-
bo se bo zgodilo nekaj ravno na-
sprotnega, in sicer dobil bom ne-
kaj naročnikov za "Prosveto".
Toliko v pojasnilo. Obenem
pa vas opominjam, da odneha-
te z vašo provokacijo.
S cirkularjem mi je bila po-
slana tudi številka Amerikanak-
skega Slovence. Priporočano je
bilo, naj vaak čitatelj pazno pre-
čita dvakrat. Ni mi pa bilo treba
čitati dvakrat pisane vsebine
od rev. Cerneta, da sem spoznal
pomen in umazanost dotične pi-
sane, s katero bi radi pripravili
člane S. N. P. J. do razkora. Ga-
rantiram rev. Cernetu, da ne bo

imel uspeha. Tudi je lahko pre-
pričan, da člani S. N. P. J. ne bo-
do poslušali njegovih denunciacij
in nasvetov. Ako bodo člani
SNPJ. videli, da ne bodo glavni
uradniki opravljali svojega dela,
kakor zahtevajo od njih pravila,
bodo obračunali z njimi brez nje-
ga in brez njegovih obtožb. A-
ko hoče rev. Cerneta, se lahko spo-
meni nazaj nekaj let, ko je bil
duhovni vodja pri K. S. K. J.,
da je bilo veliko njegovih roja-
kov, ki so bili člani omenjene
jednote in so sedaj člani, lahko
se reče, dobri člani S. N. P. J.
pri društvu št. 14 v Waukeganu,
Ill. Ze takrat se niso pustili in
se mu niso hoteli ukloniti in ga
poslušati, ko jih je hotel prisili-
titi, da bi opravljali nepotrebne
dolžnosti, to je sposed, pa denar
dajali. Rajši so odstopili. Tu-
di se lahko spominja, ko je mo-
ral iti v Chicago na sodnijo. To-
liko bolj se danes vidi vsakemu
nesmiselnosti, ako bi njega poslu-
šali in se dal nahruliti. Naj si
zapomni, da člani društva št. 14
ne razpravljajo na društvenih
sejnih ne o Cernetu, ne o Trunku
in ne o verakih stvarah, tudi ni-
komur ne branijo, hoditi k spo-
vedni in v cerkev; vsakemu je
svobodno. Torej, ako se mi ne
vrtkamo v vaše zadeve, pustite
tudi vi s svojo umazano pisavo
in cirkularji naše društvo. Lah-
ko se pripeti, da vam bo vsem
skupaj zamrdelo, ker treba je
le malo pomočeti. Rev. Trunku
pa tole: Ako bi jaz hodil toliko
let v šolo kakor on, bi imel nje-
gov velem, in če bi z bogom go-
voril, ker on je vsagamogoben,
bi gotovo od njega shtal tak
materijal in bi ga Moleku dal po-
duhati, da bi bil za vedno zape-
čaten njegov "gobček".

Čita izgubila tožbo za dragulje.

Paris, 19. maja. — Bivša avstrij-
ska cesarica Cita je točila pari-
ška draguljarja Jos. in Jacquesa
Blendenfelda, da sta izvršila sie-
parijo, ker sta kupila na Dunaju
nekaj avstro-ogrskih kronskih
draguljev. Véeraj je Cita isgu-
bila tožbo. Sodnik je odločil, da
so bili dragulji pravilno prodani.

Kapitalisti v današnji Rusiji.
Iz podatkov davčnih uradov sov-
jetske vlade je razvidno, da je v
Rusiji samo 640 oseb, ki žive od
dohodkov investiranega kapita-
la. To so današnji ruski kapita-
listi, ki pa se seveda ne morejo
primerjati s kapitalističnim mo-
gotcem v drugih deželah. V pre-
teklem pol letu je plačalo v Ru-
siji 1.922.730 oseb dohodninski
davek. V tem številu so trgovci,
prekuplevalci, kontraktorji, o-
brtniški mojstri, borzni špekula-
nti itd. Plačali so v pol leta
184.600.000 dolarjev davka. To
je srednji razred današnje Ru-
sije.

NAROČNIKI POZORI!

Znamenje (April 30-1936)
pomeni, da vam je naročnina
potekla ta dan. Ponovite je
pravočasno, da vam lista ne
ustavimo. Ako lista ne prej-
mete, je mogoče vstavljena,
ker ni bil plačan. Ako je vaš
list plačan in ga ne prejmete,
je mogoče vstavljena valed
napačnega naslova, pišite
nam dopisnico in navedite
stari in novi naslov.
Naši zastopniki so vsi dru-
štveni tajniki in drugi za-
stopniki, pri katerih lahko
plačate naročnino.
Naročnina za celo leto je
\$5.00 in za pol leta po \$2.50.
Člani S. N. P. J. doplačajo
za pol leta \$1.90 in za celo
leto \$3.80.
Za mesto Chicago in Ci-
cero za leto \$6.50, pol leta
\$3.25, za člane \$5.00.
Za Evropo stane za pol le-
ta \$4.00, za vse leto po \$8.00.
Tednik stane za Evropo
\$1.70. Člani doplačajo same
50c za poštnino.
Naročnino lahko tudi sa-
mi poljete na naslov:
UPRAVNIŠTVO
"PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave.
CHICAGO, ILL.

LOUIS BLANC

(1811—1871)

Buchezovo misel o delavskem produktivnem združništvu je sprejel Louis Blanc. Nasprotovale pa je njegovi misli, naj bi to združništvo zraslo le iz zasebne inicijative ter se utrjalo v svobodni konkurenci. On je namreč hotel postaviti delavsko produktivno združništvo na drug organizacijski ekonomski temelj. To združništvo naj bi se z državno pomočjo organiziralo, sklopilo v združne zveze in tako dobro pripravljeno otvorilo konkurenčni boj z zasebno-kapitalistično produkcijo.

Ta mož, pomemben ob revoluciji l. 1848., se je rodil l. 1811. v Madridu na Španskem kot sin uradnika tedanje kralja Josipa Bonaparte, brata Napoleonovega. Preselil se je v Pariz, je postal politični pisatelj; izdal je več znamenitih knjig. V svojih spisih je bolj in bolj očitoval svoje socialistično mišljenje. Tako je postal znamenit socialni pisec. Ob revoluciji l. 1848. je bil poslan od ljudstva v tedanjo provizorično vlado francoske republike.

Dne 24. februarja l. 1848. o polne so bili končani tridnevni poulični boji; revolucija je stabilna zmaga. Na trgu bastilje je ljudska množica ob aplavzu in navdušenem kričanju sezgala kraljevi tron, ki ga je privlekla na trg iz Tuillerij. Prevladoval pa je med to ljudsko množico še meščanski duh in element. Meščanski elementi so sestavili novo vlado, s katero pa delavstvo, med katerim je razsajala brezposel-

nost, ni bilo prav nič zadovoljno. Da to nezadovoljnost vsaj nekoliko pomiri, je nova vlada ustanovila takozvane "nacionalne delavnice", kjer je vsakdo imel pravico dobiti delo. Želelo se je na veliko, kopalno in židalo se je brez resnega smisla in pravega načrta. Tako se je zaposljevalo na državne stroške, na umeten način do 100.000 ljudi, ki so organizirani v kompanije in brigade, zjutraj hodili na delo, zvečer pa se na sestankih posvetovali o svojih daljnih namerah. Na teh sestankih so nastopali L. Blanc, Raspail, Blanqui, Cabot in drugi, ki niso napadali le nove meščanske vlade, ampak posestni sloj v obse. Pariški parlament je bil že tedaj, kakor še dandanes, nastanjen v palači Bourbon. Poleg, v palači Luxembourg, pa je zboroval delavski parlament pod predsedstvom 37-letnega L. Blanca, ki je postal član vlade. Pod njegovim vplivom je vlada razglasila, da bo poskrbela delavcem za delo in jim priznala tudi pravico svobodnega združevanja.

Toda delavstvo je bilo tedaj še prešibko in preveč nezavedno, da bi moglo samo obvladati politični položaj. Večina prebivalcev Francoske je sicer molče prenesla, da je Pariz pregel prejšnjega kralja, ostala pa je sicer mirna in konservativna. Sedaj je provizorična vlada hotela imeti zbran parlament, izvoljen na temelju razširjene volilne pravice. Na mesto 180.000 volilcev naj bi nastopilo 9 milijonov vo-

linih upravičencev. L. Blanc in Blanqui sta hitro izpregledala, da bo delavska socialistična zmaga nemogoča. Zato sta hotela, da se uvede diktatura, ker boja celotno ljudstvo še ni zrelo za pravo svobodo in republikansko vladavino. Na čelo te diktatorske vlade naj bi stopil Ledru Rollin. 16. aprila l. 1848. so delavci nasokčili mestno hišo, se dež provizorične vlade, toda zaman. Pod vtisom tega poraza so se torej vršile volitve v parlament, pri katerih so zmagali konservativci in monarhisti. Le malo delavskih poslancev je prišlo vanj, med njimi tudi L. Blanc. Ta je predlagal ustanovitev posebnega delavskega ministra. Predlog je bil odklonjen, zaradi česar je oborožena ljudska množica napadla zborujoči parlament. Bila pa je odbita, a na teh nemirih udeleženi delavskim poslancem so se razveljavili mandati. Njihova mesta so pri dopolnilnih volitvah zasedli skoraj sami monarhisti, ki so krčili pot bodočemu cesarju Ludoviku Napoleonu, nekaku velikega Napoleona.

Med tem se ustanova "narodnih delavnic" ni posrečila. Kdor je delal, je prejel za to dva franka dnevno; komur pa upravno vodstvo ni moglo odkazati nobenega dela, je imel pravico do dnevne podpore po fr. 1.50. Izdatki so naraščali in silno težili državni proračun. V Parizu so se trumoma selili ljudje z dežele, da zahtevajo delo ali podporo. V delavnicah takorekoc ni bilo nobenega reda, a vsakdo se je poskušal potuhniti, da se izogne delu in da prejme ali dnevno ali pa podporo. To nezanosno stanje se je tako poslabšalo, da je med

meščaninim in kmečkim prebivalstvom začela rasti nezadovoljnost. Vlada je končno te "nacionalne delavnice" razpustila, za orožje sposobne delavce poklicala k vojakom, ostale pa, ako niso bili v Parizu pristojni, izgnala iz mesta. To je med proletarijem razburilo kri, ker so razumeli bojno napoved meščanstva. 24. junija l. 1848. se je začel boj na barikadah, tako srdit in obsežen, kakršnega Pariz dotlej še ni bil videl. General Cavaignac je bil imenovan za direktorja in je to proletarsko vstajo udušil s silo "narodne garde". Premagane delavce so morili in zapirali v ječe, kleti in v podzemne luknje nekdanje kraljeve palače, kjer je poginilo mnogo socializtov in komunistov. Louis Blanc je ušel na Anglijo, kjer je živel v pregnanstvu nad 20 let. Ob izbruhu komunne l. 1870. se je vrnil domov. Videl je, kako se je komuna osvetila za vse grozote, izvršene nad proletarci v juniju l. 1848. Toda Blanc se tej revoluciji ni pridružil. Umri je že naslednje leto.

Kot teoretik je L. Blanc nadaljeval St. Simonovski nauk. Zgodovino človeške družbe je poskušal razložiti kot vrsto slojnih bojev med lastniki produktivnih sredstev in ljudstvom, ki živi le od dela, opisujoč zlasti razvoj buržoazije, nosilke kapitalistično-individualističnega načela. To načelo so v nauku o naronem gospodarstvu uveljavili fiziokraci, v politiki Montesquieu s svojo ustavno doktrino, a v filozofiji Voltaire s svojim skepticizmom. Velika francoska revolucija je bila po svojem bistvu samo slojni boj med buržoazijo (girondisti) in delavnim ljudstvom (montagnardi). Buržoazija je zmagala in je pod vlado meščanskega kralja Louisa Philippa dosegla svojo popolno oblast. V svoji kritiki socialnega stanja je napadel zlasti svobodno konkurenco, ki ugonablja vso družbo in vodi do velikih monopolov, ki zaslužujejo ves svet.

Rešitev delavskega sloja je v tem, da se organizirajo delavske produktivne združbe, ki jih naj podpira država. To državno podporo pa je mogoče doseči le, ako doli delavstvo vpliv in besedo pri državni upravi. Ko si izbojuje proletarijat oblast v državni upravi, ji mora postaviti na čelo napredno ministristvo, katerega naloga bodi, da reši viseče socialno vprašanje s tem, da sploh odpravi proletarijat. Ta cilj je možno doseči s sledečimi odredbami: podražiti je treba vse železnice, rudnike, zavarovalnice in francosko banko. Ustanoviti se morajo državna skladišča, s katero se prisilno oddajo vsi izdelki producentov proti potrdilu. To potrdilo služi obenem kot papirni denar, ki je krit z zalogami v državnih skladiščih. Izdelki se na drobno razprodajajo v državnih prodajalnah. Iz dohodkov teh državnih podjetij se tvori "delavski proračun" naprednega ministristva, ki mora iz njih pokrivati tudi amortizacijo in obrestovanje dolgov. Kar ostane, se porabi za pospeševanje obrtnih in poljedelskih produktivnih združb. Te združbe se morajo podvržeti gotovim predpisom, ako hočejo biti deležne državne podpore. Združbe morajo najprej izplačati delavcem mezde, ki se ravna po njihovem delu, potem morajo plačati obresti od izposojenih kapitalov in druge potrebne izdatke. Preostali čisti dobiček se razdeli zopet na štiri enake dele, ki se porabijo takole: prva četrtina za amortizacijo dolgov, drugo četrtino dobi podpori sklad za bolne delavce in invalide, tretja četrtina se razdeli med vse delavce, a zadnja četrtina naj pripade splošnemu združnemu rezervnemu skladu. Združbe ene stroke se morajo združiti v skupni kartel, ki določa delavske meze in prodajne cene izdelkom. Karteli raznih strok pa se zopet združijo v ošrednjo zvezo, v katero vlagajo posamezne združbe eno četrtino svojega čistega dobička. Združbe vodijo sprva državne oblasti, dokler ni ugotovljena zmožnost njenih vodilnih članov. Ko se v tem pogledu doseže dovoljve izkušnje, se izroči vodstvo združbe članom, ki svoje vodstvo izvolijo po svojem prostem predurku. Tako organizirana združna produkcija bo preprečila

industrijske krize, ki so v kapitalistično-individualnem gospodarstvu nezogibne, ter bo uredila "pravico do dela". Takozvana "pravica do dela", ki jo je bistroumno utemeljeval L. Blanc, je dolgo razburjala francosko politično življenje. Toda do kaj konkretnega ni prišlo nikjer, ako izvzamemo poskus z "narodnimi delavnicami" l. 1848. v Parizu, ki pa niso bile urejene po Blancovem okusu. Kakor že povedano, se tudi niso obnesle in nastopajoča reakcija jih je zopet odpravila. Francosko državo so v kratkem času veljale nad 14 milijonov frankov. Tudi delavstvo kot socialna skupina ni imelo od njih nobenih splošnih koristi.

Louis Blanc je bil med utopičnimi socialisti zaradi svojega gledanja na socialno zgodovino direktni predhodnik materialističnega svetovnega naziranja, a veled svoje zahteve po državni podpori za delavske produktivne združbe, v kateri se je še srameljivo skrivala misel na pridobitev politične moči v državi po proletarskem aloju, tudi predhodnik poznejše socialne demokracije.

RAZNO

Tisk in zakonske afere na Angliškem. Angliška spodnja zbornica, v Londonu je pred kratkim sprejela zakonski načrt, ki omejuje tiskovno svobodo v zadevah procesov, tisočih se ločitev zakonov pred sodiščem. Angliške novine bodo smele na podlagi tega zakona v bodoče objavljati samo imena, naslov, kratek opis vzrokov in razsodbo na razpravi. Urednik, ki se bo drznil poročati kaj več, bo obsojen na globo 500 funtov šterlingov in še bo moral za tri mesece v zapor.

Sprejetje tega zakonskega načrta, ki se bo sčasoma nedvomno izpremenil v zakon, visi že dolgo v zraku in tvori prav resno vprašanje angleške zakonodaje. Vlada se je hotela tozadevno sporazumeti samo z novinarji in lastniki listov, ki pa so izjavili, da odločno odklanjajo vsak atentat na tiskovno svobodo.

Kdor pozna angleško javno moralo in škandalno kroniko angleške visoke družbe, se ne bo prav nič čudil novemu angleškemu zakonu. Škandalne afere so v angleških krogih na dnevnem redu in tvorijo, v kolikor ima, tu besedo javno pisanje, naravnost element za demoralizacijo. Že od nekdanj je na Angliškem v navadi, da se škandalni rodbinskega življenja in njih posledice z veliko natančnostjo obdelujejo po novinah. Ta poročila, ki so čestokrat polna fizioloških in patoloških opisov, da spadajo naravnost v predal pornografije, so strašno razruvala angleško občinstvo. Predstavljamo si lahko, kakšna je vzgoja publike, ki čita doslovne izjave sobaric, hišen in drugih poslov o vseh opazovanih intimnih podrobnostih iz življenja zakoncev! Take izjave ne morejo nikdar povoljno delovati na občinstvo. Vprašanje pa je seveda, če se bo radi novega zakona morala angleške družbe v resnici izboljšala.

Zapravljenost patra Bonisa. Poleg burje v budimpeštanskem parlamentu interesira zadnje dni vso madžarsko javnost konflikt med vojaškim škofom Zadravcem in patrom Bonisom. Razpleta se velika škandalna afera, tembolj ker je pater Bonis kot eleganten frančiškan in Zadravec faktotum igral zadnje čase v budimpeštanskih višjih družabnih krogih vrlo vidno vlogo.

Veleelegantni mladi pater Bonis je navzile svojem svobodnemu in razuzdanemu življenju užíval popolno zaupanje škofa Zadravca kot upravnik njegove imovine. Diference so se poostri-le šele zadnjih 14 dni, ko pater Bonis ni mogel položiti računov in ga je škof Zadravec izgnal iz svoje hiše ter izročil advokatu.

Iz tožbe, ki jo je vložil škofov odvetnik dr. Daner, je razvidno, da je pater Bonis špekuliral s škofovim denarjem na borzi ter mu zapravil 150 milijonov madžarskih kron in 500 dolarjev. Spravil je škofa Zadravca doma čisto na kant. O zapravljenosti patra Bonisa krojijo v Budimpešti številne pikantne anekdote, ki jim ni odre-

žati verodostojnosti, ker je pater Bonis že dolgo slovil za velikuđušnega kavalirja. Obenem pa se ugotavlja, da je imel zadnje čase ozke zveze s člani parlamentarne opozicije in je baje postal Pallavicinju dajal podrobne informacije o vlogi škofa Zadravca in članov vlade v falsifikatorski aferi. Pater Bonis torej ni bil le vzoren služabnik božji, marveč tudi patentirano vesten in zvest sluga svojega gospodarja, vojaškega škofa Zadravca.

Ruska sovjetaka enciklopedija. Poročali smo že, da je izšel v Rusiji velik enciklopedični slovar, ki je urejen po načelih marksistične ideologije. Največ prostora so odkazali učenjaki zgodovini, znanosti in literaturi ter tehničnim panogam. Prevladujejo seveda socialne vede, poleg njih pa tehnika in gospodarske vesti. Zgodovina in slovstvo obsegata približno eno četrtino prostora. Zemljepisni del je redigiran na poseben način. V prvi vrsti so sestavljali leksikona posvečali pozornost delavskemu razredu v različnih državah. Veraki članki tvorijo v enciklopediji poseben oddelek ter so pisani s komunističnega stališča. Sestavo enciklopedije vodi E. J. Schmidt, ki mu pomaga pri celotnem delu okoli 90 urednikov.

Kakšen vpliv ima duševno delo na uporabo energije telesa. Na šestih osebah so napravili polzkuse, osebe so bile enako navzvene na duševno delo. Rezultati so: Zvišanje števila dihov in njih globine so opazili pri težkem duševnem delu na vseh pokusnih osebah, a ne pri vseh v

enaki meri; pri lahkem duševnem delu so opazili isto količino dveh osebah. Zvišana pot kisika in proizvajanje ogljikove kisline je bila sicer različna poedinih osebah, povprečno je znašala pri lahkem duševnem delu 1.6 odstot., pri težkem duševnem delu 5 odstotkov.

PREKLIC.

Niže podpisani preključijo vse, kar sem govoril o cenc Kristina, ter obžalajo sploh, da je prišlo do tega John Reven, Hays, Pa.—(A)

DA SKUHAS DOBRO VO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v salogi slad, hmelj, ali in vse druge potrebščine. Pošljite nam se preprosto, da je doma pri kuhinji vedno le najboljši in najcenejši.

Greenian, sladničarjem in v daljnih delovnih damo primeren posel pri vaših naročilih. Pili informacijah na:

FRANK OGLAR,

6481 Superior Avenue, Cleveland

ODPRAVI SRBEČICO.

Da odpravite kožne izpahke, žico in enake neredne je zato samo zdravilo, ki redko kedaj izpade, da bi vstavilo in ozdravilo bolno kožo zdravilo je Severa's Eako. Že pet in štirideset let je to znano in vilo vrnilo svoje delo. Napravi zdravilne in čudovite uspehe v zdravljenju kožnih bolezni. V večini žih slučajih se je pokazalo, da je vrnilo svoje delo preko noči in pravilo srbečico. Naročite eno ljo tega pri vašem lekarnarju, našta se pe navodilih in zaščitite bodete kako hitro vam preneha čica in izpahki. Cena je 50c. V Severa Co., Cedar Rapids, Iowa (Adv.)

SVETNIK

Spisal Anton Fogazaro.
Prevel Pastuškin.

(Dalje.)

"Ah kaj! Nič ne!" odvrne romanopisec. Nič kaj dobro ne napreduje, narobe, zavozil je na peščeno obupnega položaja. Pisatelj je goltanec čuti, da sta občutili v njem dve osebi, ki ne moreta zdaj ne navzdol ne navzgor, ena debela in dobra, druga tenka in bodeča, natanko podobna gospodični d'Arxel. Zdi se mu, da je postri obenem smok in čebelo, kakor neki nesrečni toskanski seljak, ki je radi tega umri tiste dni. Čebela je razumela, da ga miška o stvari govoriti, pikala in pikala ga je tako dolgo, da je v resnici začel govoriti. Njegov roman se je opiral na nenavaden slučaj duševne nalezljivosti. Glavna oseba je bil francoski duhovnik osemdesetih let, pobožen, čist in učen. Francoski? Zakaj francoski? Hm! Zato pač, ker je bilo treba prevleči osebo z nekakšno pesniško domišljijo, z nekakšno čustveno gibljivostjo, in vseh teh lepih reči, kakor je trdil Karolino, ni najti pri italijanskem duhovniku, pa če bi jih oluščil tisoč. Temo duhovniku se je pripetilo, da je nekega dne izpovedoval moža velikega duha, ki so ga mučili strašni verski dvomi. Po končani izpovedi je skesanec mirno odšel, izpovedniku samemu pa so se zamajali njegovi lastni verski temelji. Tu bi morala slediti natančna in dolga razkrojitev zapovrstnih občutkov tega starca, pričakujočega dan do dneva smrti s strahom šolarja, ki čaka v šolski predstobi, da pride on na vrsto pri izkušanju, in se mu mahoma zazdi, da je njegova glavna čisto prazna. Tedaj pride v Bruge. Sovražna sobesednica je kliknila:

"V Bruge? Zakaj?"
"Ker sem jaz njegov papež," je odvrnil Karolino, "in ga poljšem, kamor hočem. Ker je v Brugah doma ona tišina kakor v prednji sobi večnosti, in oni carillon (zvonjenje), ki me prav za prav začneja že jeziti, bi se lahko smatral tudi kot vabljenje angelov. Končno zato, ker živi v Brugah temnopolta, tanka, visoka gospodična, ki bi jo človek lahko nazval tudi razumno, daš govori slabo italijanski in ne razume glaseb."

Noemi je namrdnila ustne in zavihala nos. "Kakšna neslanost!" je rekla.

Karolino je nadaljeval svojo povest, da postane temnopoltka, daš mu ni še jasno kako, kratkoma na ta ali oni način postane ona izpovedovalka starega duhovnika. Noemi je smehoma ugovarjala: kako za Boga? Torej ni to ona! Krivoverka? Da bi se izpovedovala? Karolino je skomignil z rameni. Blazna igra sem, blazna igra tja, protestantizem in katolicizem sta eno. Stari duhovnik najde torej zopet svojo nekdanjo vero v dotiku z njeno preprosto in trdno. Tu je Karolino napravil medstavek v svoji povesti; v njem je priznal, da v resnici ne ve, kakšne vere je Noemi. Ona je zardela ter odgovorila, da je njena vera protestantska. Protestantska, da; toda preprosta in trdna? Noemi je postala nestrna.

"Skratka, jaz sem protestantka," je rekla, "in vas naj moja vera nič ne briga!"
V resnici je Noemi zelo trdna v svoji veri, ne po lastnem premišljevanju, temveč radi ljubečega spoprijemanja do spomina svojih star-

šev; zato tudi ni odobrvala v svojem srcu sestrine izpreobrnitve.

Karolino je predel dalje svojo nit. Mističen vpliv spola nagne starca, da išče z dekletom harmonijo duš. "Kakšna zmes!" je menila Noemi ter po svoji navadi namrdnila ustnice. In Karolino je neustrašno razpredal dalje. Kar bo finega, novega, izbornega v njegovi knjigi, je ravno razkranje tega tajnega vplivanja spola na starega duhovnika in tudi na dekleta.

"Karolino!" je zaklicala Jeanne. "Kaj ti je udarilo v glavo? Starac osemdesetih let!"
Karolino je pogledal v zrak, kakor bi hotel reči kakemu nevidnemu prijatelju kje nad seboj:

"Ničesar ne razumem!"
Njegova želja je bila, da bi duhovnika naredil še bolj starega, da bi mu naprtil tudi še deveti križ in bi njega napravil nekakšno bitje v sredi med človekom in duhom, ki bi mu v očeh že počivale meglovite globine bližnjih večnih reči.

In gospodična bi imela v krvi ono skrivnostno, med njevim spolom nič kaj redko nagnjenje do starcev, ki je pravi znak ženske plemenitosti in se po njem ženska razločuje od samice. Karolino se je zdelo, da bi mogel povedati božansko lepe reči o tem mističnem čutu, ki vleče štiriindvajsetletno mladenko k devetdesetletnemu moškemu, duhovniku, ki živi že bolj v večnosti, nekam prozoren, a ne upognjen, in mu glas še ni opešan in tresoč. Dobe se včasih tak trdni starci, ki jih dviga njih silni duh in jih čas ni uklonil. A kako naj bi potem vse to kotalo? Ne Noemi in Jeanne si tega nista mogli predstavljati. Ej, da, Karolino je bil povedal že brž spet: smokva in čebela, ki ni ste mogli več ne navzdol ne navzgor. Vendar to bi mu ne delalo preglavice. Ta najnost konca je prav za prav presodek, kakor jih imajo lekarnarji. Kaj se pa sploh konča kda na svetu? Dobro, sta rekli gospa in gospodična, ali knjiga mora vendar imeti kakšen konec. Ej, seveda! Zadnji nedopovedljivo krasen prizor bo predstavil duhovnika in mladenko, šetajoča ponoči v mesečini po bruskih ulicah; in tedaj se njuni duši odpreta v skoro ljubimskih zaupljivostih in skoro prosihkih sanjah. Stala bi opolnoči pred snivajočimi vodami Lac d'amourvimi poslušala bi nepremična mistično pojocil carillon pod oblaki in tedaj bi jima prišlo nejasno razodetje spolnosti njunih duš, ljubezenske bodočnosti na zvezdi Fomalhaut.

"Zakaj ravno Fomalhaut?" je vzkliknila Noemi.

"Vi ste neznosni!" je odgovoril Karolino. "Ker je to prelestno ime, zveni kakor beseda, skrepnela v nemškem mrazu, a polna duše, ki se sprosti na solnce izтока."

"Bože mili, kakšna kemija! Meni ugaja Algol."

"Vi in vaš pastor pojdetta na Algol."

Noemi se je zasmejala in Karolino se je obrnila s prizivom na Jeanne. Kateri zvezdi daje ona prednost? Jeanne ni vedela, ni sledila pogovoru. Karolino se je zelo razsrdil, zdelo se je, da ji ne očita toliko njene raztresenosti kolikor skrite misli, ki so jo zakrivilo, in kakor bi se bal, da ne bi preveč rekel, ji je nasvetoval, naj premišljuje, sanja in piše filozofijo dima in oblakov. In ko je ona, s tem nasvetom čisto zadovoljna, hotela iti, jo je poklical nazaj ter jo vprašal, ali je vsaj slišala, kako se roman konča. Da, to je bila slišala; junak in junakinja se bosta v mesečini sprehajala po Brugah.

(Dalje prihodnji.)

Krasen spomin je

Zgodovinska spominjanka S. N. P. J. knjiga

"AMERIŠKI SLOVENCİ"

Knjiga je ilustrovana s nad 200 slikami, obsega 632 strani, je krasno trdo vezana v plavih platnicah in ima zlato črke besedilo na hrbtu, ter krasen zlat znak S. N. P. J. na sprednji platnici. Sobratje in sestre S. N. P. J., ter drugi rojaki, knjiga je prverstno delo in na finem Star English papirju tiskana. Naročite takoj!

Cena je \$5.00

s pošiljavo vred.

Naročnino pošljite na upravništvo Prosveta, 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill.

Naročite lahko tudi ZAPISNIK 8. REDNE KONVENCIJE SNPJ., mehko vezan, cena 50c

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA.

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI.

CENE ZMERNE, UNJSKO DELO PRVE VRSTE.

VSA POJASNILA DAJE VOĐSTVO TISKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. Printery, 2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA UST-MENA POJASNILA.